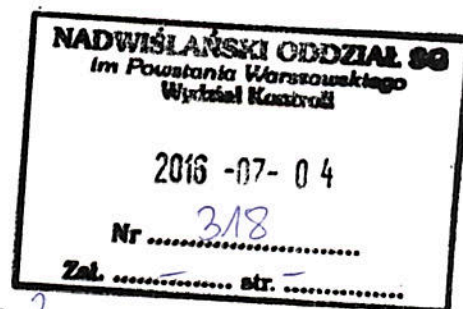

Warszawa, dnia 17 lipca 2016 r.

KOMENDANT
NADWIŚLAŃSKIEGO ODDZIAŁU
STRAŻY GRANICZNEJ
im. Powstania Warszawskiego
02-148 Warszawa, ul. 17 Stycznia 23

Egz. nr 2...

Pan ppłk SG Piotr LISIAK

KOMENDANT
Placówki Straży Granicznej
Warszawa-Modlin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli na temat „Prawidłowość sporządzania dokumentacji procesowej w postępowaniu przygotowawczym” zrealizowanej w trybie zwykłym w Placówce Straży Granicznej Warszawa-Modlin¹, z siedzibą przy ul. Generała Wiktora Thommée 1a, 05-102 Nowy Dwór Mazowiecki, ujętej w Planie Kontroli przewidzianym do realizacji przez Wydział Kontroli i Audytu Wewnętrznego Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej w 2015 r.

Kontrolę na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej² w dniach 11.12.2015 r. - 29.01.2016 r. przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

kierownik zespołu:

- Pan Paweł KAJKA – specjalista Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej, upoważnienie nr 90/WKiAW/15 z dnia 8 grudnia 2015 r.

członek:

- Pan Marek SAGAŃSKI – specjalista w Sekcji Nadzoru i Koordynacji Wydziału Operacyjno-Śledczego Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej, upoważnienie nr 91/WKiAW/15 z dnia 8 grudnia 2015 r.

Czynności w jednostce kontrolowanej przeprowadzono w dniach 11-21.12.2015 r.

Funkcję kierownika jednostki kontrolowanej w okresie objętym kontrolą pełnił:

- ppłk SG Piotr LISIAK³.

¹ Zwana dalej PSG.

² Dz. U. Nr 185, poz. 1092 – zwana dalej ustawą o kontroli.

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli PSG zarejestrowanej pod nr RWD 2/5/13, karta nr 6, pozycja 5/2015.

I. Zakres kontroli.

1. Przedmiotem kontroli były:

- 1.1 Rozwiązania organizacyjno-funkcjonalne stosowane w PSG w zakresie czynności procesowych realizowanych w ramach prowadzonych postępowań przygotowawczych.
- 1.2 Prawdliwość dokumentowania czynności procesowych realizowanych w ramach prowadzonych postępowań przygotowawczych.
- 1.3 Nadzór służbowy nad realizacją ww. zadań.

2. Kontrolą objęto okres od 1.01.2015 r. do 30.11.2015 r.

II. Cel kontroli.

Celem kontroli było sprawdzenie i ocena:

1. Rozwiązań organizacyjno-funkcjonalnych w PSG w zakresie czynności procesowych realizowanych w ramach prowadzonych postępowań przygotowawczych.
2. Zgodności i prawidłowości dokumentowania czynności procesowych realizowanych w ramach ww. postępowań.
3. Trybu i skuteczności nadzoru służbowego sprawowanego nad realizacją powyższych zadań w PSG.
4. Zapewnienia, w ramach doskonalenia zawodowego szkolenia umożliwiającego realizację czynności służbowych dotyczących kontrolowanej problematyki.

Celem kontroli było również ujawnienie ewentualnych nieprawidłowości i uchybień, zakresu i przyczyn ich powstania, skutków oraz osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

III. Ocena skontrolowanej działalności.

Realizację zadań objętych zakresem kontroli oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami, zarówno pod względem kryterium legalności, rzetelności oraz celowości. Stwierdzone i opisane poniżej nieprawidłowości i uchybienia nie wywołały negatywnych skutków dla jednostki kontrolowanej, jednakże mogły mieć znaczenie dla ważności niektórych z realizowanych przez funkcjonariuszy czynności.

Powyższa ocena jest oceną ogólną⁴ wynikającą z ustaleń poczynionych w poszczególnych obszarach kontrolowanej problematyki, udokumentowanych w aktach kontroli i ocenionych w oparciu o mierniki określone w programie kontroli.

³ Komendant PSG Warszawa-Modlin – zwany dalej Komendantem PSG.

⁴ Przyjęto ocenę w czterostopniowej skali: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami oraz negatywna.

Podstawą dokonanych ustaleń były materiały źródłowe, tj. akty wewnętrzno-organizacyjne (wewnętrzny podział zadań, szczegółowe zakresy obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy), dokumentacja z prowadzonych postępowań przygotowawczych (np. protokoły: przesłuchania świadka, biegłego, podejrzanego, przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie, oddania rzeczy na przechowanie, przeszukania i postanowienia o: umorzeniu śledztwa/dochodzenia, wszczęciu dochodzenia, zamknięciu śledztwa/dochodzenia, zawieszeniu śledztwa/dochodzenia, przedstawieniu/zmianie/uzupełnieniu zarzutów, umorzeniu dochodzenia i wpisaniu sprawy do rejestru przestępstw) oraz informacji i wyjaśnień uzyskanych w toku kontroli od kierownika jednostki kontrolowanej.

Do osiągnięcia zamierzonego celu kontroli poddano 100 % dokumentacji w zakresie rozwiązań organizacyjno-funkcjonalnych oraz 20 % postępowań przygotowawczych przeprowadzonych w PSG (łącznie 25 z 123 postępowań⁵).

Wyniki przeprowadzonego postępowania kontrolnego pozwalają na stwierdzenie, że w kontrolowanej jednostce czynności procesowe realizowane przez funkcjonariuszy w trakcie prowadzonego postępowania były dokumentowane w sposób określony przepisami ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. *Kodeks postępowania karnego* (Dz. U. z 1997 r. nr 89, poz. 555 ze zm.⁶). Sporządzona dokumentacja odpowiadała wymogom formalnym przewidzianym m.in. w art. 94 § 1, 148, 150 § 1, 244 § 3 k.p.k., niemniej jednak stwierdzono nieprawidłowości w obszarze prowadzenia przez funkcjonariuszy Grupy Operacyjno-Śledczej PSG⁷ akt sprawy oraz nadzoru służbowego sprawowanego nad realizacją zadań związanych z prowadzeniem postępowań przygotowawczych.

W dniu 14 czerwca 2016 r. Komendant PSG wniósł na podstawie art. 40 ustawy o kontroli zastrzeżenia do projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 25.05.2016 r.⁸ W związku z powyższym, na podstawie art. 42 ust. 1 i art. 45 ust. 1 ww. ustawy kierownik komórki do spraw kontroli rozpatrzył zastrzeżenia i sporządził stanowisko wobec nich⁹. Na podstawie art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy o kontroli zostały one uwzględnione w części.

Ocenę sformułowano na podstawie następujących ustaleń:

1. Rozwiązania organizacyjno-funkcjonalne dotyczące czynności procesowych realizowanych w ramach prowadzonych postępowań przygotowawczych, a także doskonalenie zawodowe funkcjonariuszy w tym zakresie.

⁵ Dowód, akta kontroli, s. 79-83.

⁶ Zwana dalej k.p.k.

⁷ Zwana dalej GOŚ.

⁸ Dowód, akta kontroli, s. 342-343.

⁹ Dowód, akta kontroli, s. 344-349.

Weryfikacji poddano treść sporządzonego w PSG wewnętrznego podziału zadań oraz szczegółowych zakresów obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy realizujących zadania objęte kontrolą. Ustalono, że ww. kontrolowana jednostka organizacyjna posiadała aktualny i zatwierdzony przez Komendanta Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej wewnętrzny podział zadań uwzględniający prowadzenie postępowań przygotowawczych¹⁰.

Czynności służbowe w tym zakresie przypisane zostały w § 7 ust. 2 pkt 3 GOŚ¹¹. Funkcjonariusze tej komórki organizacyjnej posiadali aktualne i podpisane szczegółowe zakresy obowiązków i uprawnień, uwzględniające realizację ww. zadania¹².

Kontroli poddano sposób ewidencjonowania informacji o prowadzonych przez funkcjonariuszy GOŚ postępowaniach przygotowawczych. Ustalono, że ww. informacje ewidencjonowane były w Centralnej Bazie Danych EWIDA¹³, co zgodne było z Zarządzeniem nr PF-113 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie *prowadzenia ewidencji operacyjnej i dochodzeniowo-śledczej w Straży Granicznej*¹⁴. Wpisów dokonywano w sposób prawidłowy, tj. nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wpisywania do systemu numerów identyfikacyjnych: wg instrukcji użytkowania systemu CBD EWIDA, uzupełniania zakładki o dodatkowe dane odnośnie tożsamości osób rejestrowanych, wprowadzania informacji o zastosowaniu środków zapobiegawczych, rysopisie i daktyloskopii podejrzanego oraz uzupełniania sygnatur i nazw prokuratur nadzorujących prowadzone postępowania. Realizowane były również wytyczne Zastępcy Komendanta Głównego Straży Granicznej zawarte w piśmie Nr KG-OŚ/825/IV/2013 z dnia 03.04.2013 r. dotyczące poprawności informacji rejestrowanych i zgłaszanych do CBD EWIDA¹⁵.

W wyniku weryfikacji materiałów ze szkoleń funkcjonariuszy GOŚ w zakresie prowadzenia postępowań przygotowawczych ustalono, że w ramach doskonalenia wewnętrznego omówione zostały dwa tematy dotyczące ww. problematyki¹⁶. Stwierdzono, że sześciu funkcjonariuszy GOŚ uczestniczyło w szkoleniu przeprowadzonym w Placówce Straży Granicznej Warszawa-Okęcie przez pracowników Sekcji Koordynacji i Nadzoru Wydziału Operacyjno-Śledczego Nadwiślańskiego Oddziału SG. Tylko samo funkcjonariuszy uczestniczyło w szkoleniu przeprowadzonym

¹⁰ Dowód, akta kontroli, s. 12-31, 292.

¹¹ Dowód, akta kontroli, s. 16.

¹² Dowód, akta kontroli, s. 37-62, 292-293.

¹³ Dowód, akta kontroli, s. 10 – zwana dalej CBD EWIDA.

¹⁴ Zmienione zarządzeniem nr 90 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 19 grudnia 2008 r. oraz zarządzeniem Nr 19 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 29 kwietnia 2011 r. ze szczególnym uwzględnieniem ewidencji obiektów rejestrowanych w ramach postępowań przygotowawczych zarejestrowanych w systemie CBD EWIDA.

¹⁵ Dowód, akta kontroli, s. 63-64, 294.

¹⁶ Tematem szkolenia było: „Prowadzenie postępowań przygotowawczych w świetle nowelizacji Kodeksu”. W jego zakresie uwzględniono m.in. ogólną charakterystykę zmian w kodeksie postępowania karnego, nowych zasad procesowych, celów postępowania karnego, środków zapobiegawczych, w tym zatrzymania osoby, sporządzania i budowy aktów oskarżenia oraz sposobu przygotowania akt postępowania przygotowawczego. Dowód, akta kontroli s. 71-72.

w PSG przez Prokuratora Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim. Na podstawie przedstawionej dokumentacji stwierdzić należy, że osoby prowadzące postępowania przygotowawcze posiadały stosowne przeszkolenie w tym zakresie¹⁷.

Zagadnienie to **oceniono pozytywnie** pod względem kryterium legalności, rzetelności i celowości.

2. Prawdliwość dokumentowania czynności procesowych realizowanych w ramach prowadzonych postępowań przygotowawczych.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą (tj. 1.01.2015 r. – 30.11.2015 r.) funkcjonariusze GOŚ wszczęli 123 postępowania przygotowawcze, w ramach których prowadzili czynności procesowe oraz sporządzili dokumentację procesową. Stwierdzono, że ww. dokumentacja odpowiadała wymogom formalnym przewidzianym m.in. w art. 94 § 1, 148, 150 § 1, 244 § 3 k.p.k. dla tego rodzaju dokumentów. Niemniej jednak nie ustrzeżono się błędów, które ocenione zostały, jako nieprawidłowości tj.:

- w postanowieniu o przedstawieniu zarzutów, które wydane zostało w postępowaniu prowadzonym pod nr RSD-4/2015/14 nie wskazano organu wydającego postanowienie¹⁸;
- w protokole przeszukania posesji wraz z domem, który sporządzony został w trakcie prowadzonego pod nr RSD-599/2015/14 postępowania przygotowawczego brak jest informacji, co do przebiegu przeszukania¹⁹.

Ponadto odnotowano przypadki, w których funkcjonariusze GOŚ prowadzący postępowania przygotowawcze dokumentowali realizowane przez siebie czynności procesowe na drukach zawierających nazewnictwo niezgodne z określonymi w poszczególnych przepisach pragmatycznych Straży Granicznej oraz wynikającym z charakteru formacji jaką jest Straż Graniczna. Powyższe działanie przejawiało się m.in. poprzez stosowanie w tworzonej przez ww. funkcjonariuszy dokumentacji zwrotów zaczerpniętych z działalności służbowej Policji, np. „nazwa jednostki policji”, „podpis policjanta”²⁰.

Zespół kontrolny stwierdził także nieprawidłowości w obszarze pouczenia osób o ich prawach i obowiązkach wynikających z prowadzonych przeciwko nim czynności procesowych²¹. Polegały one na braku: podpisu podejrzanego potwierdzającego otrzymanie na piśmie ww. pouczenia²², daty i podpisu osoby przeszukiwanej pod pouczeniem o prawie żądania doręczenia postanowienia Sądu lub prokuratora

¹⁷ Dowód, akta kontroli, s. 70, 73-78, 293-294.

¹⁸ Dowód, akta kontroli, s. 288-291.

¹⁹ Dowód, akta kontroli, s. 253-256.

²⁰ Dowód, akta kontroli, s. 115-116, 143, 148, 153-154, 175, 184.

²¹ Dowód, akta kontroli, s. 300-322.

²² Dowód, akta kontroli, s. 194.

o zatwierdzeniu przeszukania²³, podpisu zatrzymanego pod oświadczeniem o pouczeniu o przyczynach zatrzymania i przysługujących mu z tego tytułu prawach²⁴, podpisu świadka potwierdzającego wręczenie mu pisemnego pouczenia o uprawnieniach i obowiązkach świadka w postępowaniu karnym²⁵. W ocenie zespołu kontrolnego ww. nieprawidłowości mogły skutkować podważeniem zasadności, legalności oraz prawidłowości realizowanych czynności procesowych (w przypadku wniesienia zażalenia), co w konsekwencji mogło doprowadzić do umorzenia postępowania toczącego się w danej sprawie. Ponadto nie wypełnianie poszczególnych części protokołów, czy postanowień odnoszących się do pouczenia osób o przysługujących im prawach, a także nie przekazywanie im kopii tych dokumentów może rodzić wątpliwości, a nawet przesądzać o tym, że ww. funkcjonariusze nie zrealizowali w tym zakresie obowiązków wynikających z przepisów k.p.k. oraz innych rozporządzeń wydanych w tym zakresie, a także przepisów wewnętrznych.

Wykryto również uchybienia natury formalnej w obszarze sporządzania dokumentacji procesowej²⁶. Polegały one na niewłaściwym lub błędnym uzupełnianiu formularzy procesowych przez funkcjonariuszy PSG realizujących czynności procesowe, tj. nie dokonywano skreśleń w miejscach do tego przeznaczonych²⁷, nie wstawiano znaku „X” w odpowiedniej kratce, który odzwierciedlałby przebieg prowadzonych czynności (m.in. nie wskazywano czy: osoba, u której dokonano przeszukania wydała lub odmówiła wydania dobrowolnie rzeczy, czy przebieg czynności będzie utrwalany za pomocą urządzenia rejestrującego obraz/dźwięk, czy podejrzany zgłaszał lub nie żądania zawiadomienia go (jej) o terminie zaznajomienia z materiałami postępowania przygotowawczego (...), podczas przeszukania osoby znaleziono u niej rzeczy mogące stanowić dowód w sprawie lub dowód innego przestępstwa albo wykroczenia, podlegających zajęciu, przepadkowi lub których posiadanie jest zabronione)²⁸, nie podawano nazwy jednostki organizacyjnej w imieniu, której realizowano czynności lub nazwy i numeru rejestru albo znaku sprawy²⁹. W kontrolowanych dokumentach procesowych brakowało także informacji dotyczących ilości zabranych osobie rzeczy³⁰, co stało się z dowodem

²³ Dowód, akta kontroli, s. 107.

²⁴ Zgodnie z art. 244 § 2 k.p.k. „Zatrzymanego należy natychmiast poinformować o przyczynach zatrzymania i o przysługujących mu prawach, w tym o prawie do skorzystania z pomocy adwokata lub radcy prawnego, do korzystania z bezpłatnej pomocy tłumacza, jeżeli nie włada w wystarczającym stopniu językiem polskim, do złożenia oświadczenia i odmowy złożenia oświadczenia, do otrzymania odpisu protokołu zatrzymania, do dostępu do pierwszej pomocy medycznej oraz o prawach wskazanych w art. 245, art. 246 § 1 i art. 612 § 2, jak również o treści art. 248 § 1 i 2, a także wysłuchać go.”, s. 123, 133.

²⁵ Dowód, akta kontroli, s. 143, 225.

²⁶ Dowód, akta kontroli, s. 300-322.

²⁷ Dowód, akta kontroli, s. 87, 92, 103, 108, 110, 123, 144, 149, 155-156, 159, 175-176, 210, 226, 245, 250, 252, 264, 266, 272.

²⁸ Dowód, akta kontroli, s. 113, 117, 124-127, 130, 134-136, 139-140, 154, 175, 186, 190-191, 214, 219, 221, 225, 238-239, 262.

²⁹ Dowód, akta kontroli, s. 106, 109, 122, 124, 128, 132, 134, 138-139, 162, 204, 212, 234, 249.

³⁰ Dowód, akta kontroli, s. 94, 99, 113, 166.

rzeczowym³¹, czy zatrzymany po zakończeniu czynności procesowych został zwolniony³², czy osoba, której dotyczył sporządzony dokument procesowy otrzymała jego kopię oraz czy został on jej przetłumaczony³³.

Odnutowano także w kontrolowanych dokumentach brak daty otrzymania pokwitowania zabranych rzeczy, godziny powiadomienia Prokuratora o zatrzymaniu osoby, adresu osoby, której mienie ruchome podlega zajęciu, daty sporządzenia dokumentu procesowego, informacji komu doręczono wydane w toku toczącego się postępowania postanowienie, podpisu funkcjonariusza potwierdzającego zwolnienie zatrzymanego, podpisu osoby uczestniczącej w prowadzonych czynnościach, danych personalnych osoby, u której przeprowadzono przeszukanie, podpisu osoby, która wydała lub której odebrano rzeczy, podpisu funkcjonariusza wydającego postanowienie oraz sporządzającego protokół, podpisu osoby, która wydała lub której odebrano rzeczy³⁴. Zastępca Komendanta PSG wyjaśnił, że jedną z przyczyn powyższych braków mógł być mały staż służby funkcjonariusza w realizowaniu czynności procesowych, a tym samym skupienie uwagi na faktach mających znaczenie dla rzetelnego wykonania czynności procesowych oraz efektywnego prowadzenia postępowania przygotowawczego. Poinformował również, że Kierownik Zespołu ds. Przestępstw i Wykroczeń przeprowadził odpowiednie rozmowy z poszczególnymi funkcjonariuszami w celu wyeliminowania powyższych uchybień w prowadzonych czynnościach procesowych³⁵.

W opinii zespołu kontrolnego powyższe braki mogą skutkować podważeniem zasadności, legalności oraz prawidłowości realizowanych czynności procesowych (zażalenie), co może zniweczyć dotychczasowe czynności służbowe prowadzone przez funkcjonariuszy SG i doprowadzić przykładowo do umorzenia postępowania toczącego się w danej sprawie. Ponadto niewłaściwe wykonywanie ww. czynności może również negatywnie wpływać na wizerunek Straży Granicznej jako formacji profesjonalnej, która wykonuje wszystkie swoje zadania na podstawie obowiązujących przepisów prawa. Odpowiedzialność za powyższe ponoszą funkcjonariusze bezpośrednio prowadzący postępowania przygotowawcze oraz ich bezpośredni przełożeni z racji sprawowanego nad nimi nadzoru służbowego.

Zagadnienie to oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami** pod względem kryterium legalności, rzetelności i celowości.

³¹ Dowód, akta kontroli, s. 113, 166.

³² Dowód, akta kontroli, s. 123, 133, 203, 210, 213.

³³ Dowód, akta kontroli, s. 123, 133, 203, 210, 213.

³⁴ Dowód, akta kontroli, s. 300-322.

³⁵ Dowód, akta kontroli, s. 285-287.

W ramach prowadzonej kontroli zweryfikowano sposób prowadzenia przez funkcjonariuszy GOŚ akt sprawy. Mając na uwadze § 34 *Instrukcji w sprawie prowadzenia postępowań przygotowawczych przez Straż Graniczną*³⁶ stwierdzono nieprawidłowości, które polegały na braku we wszystkich kontrolowanych aktach: kart kontroli sprawy (w której zgodnie z § 38 ust. 2 Instrukcji istniał obowiązek odnotowywania sprawdzeń i rejestracji dotyczących postępowania), materiałów rejestracyjnych i sprawdzających, planów dochodzenia lub śledztwa, analiz przeprowadzonych w sprawie³⁷. Zastępca Komendant PSG wyjaśnił, że rejestracja postępowania przygotowawczego prowadzona jest w formie elektronicznej przy wykorzystaniu systemu CBD EWIDA. Baza ta jest systematycznie rozbudowywana przez rejestrację samego postępowania, a także przedmiotów, osób podejrzanych i innych podmiotów dotyczących danego postępowania przygotowawczego. Obowiązek rejestracji takich danych spoczywa na funkcjonariuszu prowadzącym określone postępowanie, który nadzorowany jest przez Kierownika Grupy przy pomocy Kierownika Zespołu ds. Przestępstw i Wykroczeń. Zastępca Komendanta PSG zapewnił również, że ww. uchybienia zostaną niezwłocznie usunięte jednocześnie wskazując, że w nowo wszczętych postępowaniach przygotowawczych karta kontroli jest już zamieszczona i systematycznie uzupełniana³⁸.

W opinii zespołu kontrolnego powyższe braki wynikać mogły z nieznamomości obowiązujących przepisów, lub błędnego ich stosowania. Odpowiedzialność za powyższe ponoszą funkcjonariusze bezpośrednio prowadzący postępowania przygotowawcze oraz ich bezpośredni przełożeni z racji sprawowanego nad nimi nadzoru służbowego. Zagadnienie to oceniono **negatywnie** pod względem kryterium legalności, rzetelności i celowości.

3. Nadzór służbowy nad realizacją zadań związanych z prowadzeniem postępowań przygotowawczych.

Ustalono, że w PSG dokonano podziału kompetencyjnego pomiędzy Komendantem PSG, a jego zastępcami w zakresie nadzoru służbowego nad realizacją zadań związanych z prowadzeniem postępowań przygotowawczych przez funkcjonariuszy GOŚ. Zgodnie z wewnętrznym podziałem zadań Zastępca Komendanta ds. operacyjnych bezpośrednio prowadzi nadzór nad wykonywaniem zadań w zakresie pracy operacyjno-śledczej³⁹. GOŚ kieruje Kierownik Grupy przy pomocy kierownika Zespołu ds. Przestępstw i Wykroczeń, którzy posiadają w swoich

³⁶ Stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 22 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 27 czerwca 2003 r. w sprawie określenia zasad nadzoru służbowego nad prowadzeniem postępowań przygotowawczych przez Straż Graniczną oraz wprowadzenia Instrukcji w sprawie prowadzenia postępowań przygotowawczych przez Straż Graniczną - zwana dalej Instrukcją.

³⁷ Dowód, akta kontroli, s. 296-299.

³⁸ Dowód, akta kontroli, s. 285-287.

³⁹ Dowód, akta kontroli, s. 14.

szczegółowych zakresach obowiązków i uprawnień stosowne zapisy dotyczące nadzoru⁴⁰. Nadzór sprawowany poprzez okresową kontrolę zebranych materiałów, powinien być dokumentowany w karcie nadzoru postępowania przygotowawczego odpowiednimi wpisami⁴¹. Po przeanalizowaniu kontrolowanych dokumentów ustalono, że ww. osoby funkcyjne w ramach sprawowanego nadzoru służbowego nie dokonywały powyższych wpisów⁴². Dokonywany był jedynie, z chwilą wszczęcia dochodzenia pojedynczy wpis przez osobę wydającą polecenia w zakresie dalszego prowadzenia postępowania⁴³. Ponadto w kartach nadzoru nad wszczętym dochodzeniem brakowało podpisu funkcjonariusza prowadzącego dochodzenie⁴⁴ oraz imienia i nazwiska podejrzanego⁴⁵. Zastępca Komendanta PSG wyjaśnił, że powodem nie dokumentowania okresowej kontroli zebranych materiałów w ramach prowadzonego nadzoru była mała złożoność problemowa ww. postępowań. Niezależnie od powyższego nadzór nad przedmiotowymi postępowaniami sprawowany był poprzez systematyczne zapoznawanie się z zebranymi materiałami, rzeczowym wskazywaniu kierunków dalszego prowadzenia postępowań oraz merytorycznej pomocy w efektywnym zakończeniu wykonywanych czynności procesowych. Ponadto ww. wskazał, że powyższe uchybienie zostało wyeliminowane przez każdorazowe odnotowywanie odpowiednimi wpisami przez osoby funkcyjne – w karcie nadzoru postępowania przygotowawczego – faktu sprawowanego nadzoru nad zebranymi materiałami⁴⁶. Ustalono również, że bezpośredni przełożony funkcjonariuszy GOŚ prowadzących akta nie odnotowywał w karcie nadzoru informacji o prawidłowym i terminowym wykonywaniu sprawdzeń i rejestracji⁴⁷.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że nadzór służbowy nad realizacją czynności będących przedmiotem kontroli był niewystarczający. W ocenie zespołu kontrolującego powyższe miało wpływ na prawidłowość dokumentowania czynności procesowych przez funkcjonariuszy w ramach prowadzonych postępowań przygotowawczych. Odpowiedzialność za to ponoszą ww. osoby funkcyjne, które odpowiedzialne były za nadzór i kontrolę nad czynnościami dochodzeniowo-śledczymi wykonywanymi przez podległych im funkcjonariuszy.

Zagadnienie to oceniono **negatywnie** pod względem kryterium legalności, rzetelności i celowości.

⁴⁰ Dowód, akta kontroli, s. 35, 40.

⁴¹ Dowód, akta kontroli, s. 10.

⁴² Dowód, akta kontroli, s. 84, 105, 114, 121, 142, 152, 161, 167, 174, 177-184, 200, 211, 227, 233, 273, 282.

⁴³ Dowód, akta kontroli, s. 295.

⁴⁴ Dowód, akta kontroli, s. 105, 114, 183, 227.

⁴⁵ Dowód, akta kontroli, s. 121, 142, 152, 167, 174, 178-180, 184, 273.

⁴⁶ Dowód, akta kontroli, s. 285-287.

⁴⁷ Dowód, akta kontroli, s. 84, 105, 114, 121, 142, 152, 161, 167, 174, 177-184, 200, 211, 227, 233, 273, 282.

IV. Wnioski/zalecenia.

Biorąc pod uwagę ustalenia kontroli, w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz usprawnienia kontrolowanej działalności sformułowano następujące zalecenia:

1. czynności procesowe dokumentować z uwzględnieniem wszystkich wymaganych elementów dla postanowienia (art. 94 § 1 k.p.k.) oraz dla protokołów (art. 148 § 1 k.p.k.);
2. zatrzymanie osób dokumentować protokołem zgodnym ze wzorem określonym w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 września 2014 r. *w sprawie wykonywania niektórych uprawnień przez funkcjonariuszy Straży Granicznej* (Dz. U. z 2014 r., poz. 1297);
3. druki, na których dokumentowane są czynności procesowe (np.: protokół przesłuchania świadka, biegłego, protokół przeszukania zawierający spis i opis rzeczy, postanowienie o wszczęciu dochodzenia, postanowienie o umorzeniu śledztwa/dochodzenia, postanowienie o przedstawieniu/zmianie/uzupełnieniu zarzutów) dostosować do nazewnictwa i pragmatyki stosowanej w Straży Granicznej;
4. podjąć działania zmierzające do wyeliminowania w przyszłości uchybień formalnych w obszarze sporządzania dokumentów procesowych, w tym rzetelnego ich wypełniania (np. dokonywanie skreśleń w miejscach do tego przeznaczonych, wstawianie znaku „X” w odpowiedniej kratce, który odzwierciedlałby przebieg prowadzonych czynności);
5. bezwzględnie przestrzegać każdorazowego odnotowywania w sporządzanej dokumentacji procesowej, faktu pouczenia osób o ich prawach i obowiązkach poprzez zamieszczanie daty oraz podpisu osoby;
6. w aktach kontrolnych postępowań przygotowawczych umieszczać zgodnie z § 34 *Instrukcji w sprawie prowadzenia postępowań przygotowawczych przez Straż Graniczną* kartę kontroli sprawy, materiały rejestracyjne i sprawdzające, plany dochodzenia lub śledztwa, analizy przeprowadzone w sprawie;
7. nadzór służbowy nad postępowaniami przygotowawczymi realizować poprzez czynności wskazane w § 241 ust. 3 *Instrukcji w sprawie prowadzenia postępowań przygotowawczych przez Straż Graniczną* w celu dokonania oceny tych postępowań w zakresie, o którym mowa w § 241 ust. 1 ww. aktu;
8. każdorazowo odnotowywać w karcie nadzoru fakt sprawowanego nadzoru służbowego nad prowadzonymi postępowaniami;

- V. Informację o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia należy przedłożyć zarządzającemu kontrolę w terminie do 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia za pośrednictwem Naczelnika Wydziału Kontroli Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej.
- VI. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przeznaczony jest dla kierownika jednostki kontrolowanej.

KOMENDANT
Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej
Im. Powstania Warszawskiego
gen. bryg. SG Jarosław FRACZYK
.....
Kierownik jednostki kontrolującej

Wykonano w 2 egz.:
Egz. nr 1 – Komendant PSG Warszawa-Modlin.
Egz. nr 2 – aa.
Wyk./Sporz. P.K.
Dnia 4.07.2016 r.

